

Силабус курсу:

ФІЛОСОФІЯ НАУКИ ТА ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА

Ступінь вищої освіти:	Доктор філософії
Спеціальність:	184 «Гірництво»
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	Осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	3
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

д-р культурології, проф., Смоліна Ольга Олегівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри філософії, культурології та інформаційної діяльності

посада

smolina@snu.edu.ua

електронна адреса

телефон

месенджер

за розкладом

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Наведені в курсі матеріали спрямовані на формування у здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти розуміння місця науки в світоглядних орієнтирах людини, сприйняття науки як динамічного явища, що змінює свої парадигми, картину світу, підходи, методології. Принципи етики та академічної доброчесності покладено в основу курсу як необхідні умови якісного (а точніше, наукового взагалі) сучасного дослідження, конкурентоспроможного в світовому контексті. Завданнями курсу є: освітлення динаміки науки, її історичних та сучасних парадигм, стану розвитку сучасної науки, світової та вітчизняної, круг її основних проблем; загальнонаукові методологічні підходи, методи, принципи; поняття «академічна доброчесність», «плагіат» та його види, основні етичні принципи Кодексу вченого України, основні положення Кодексу академічної етики СНУ ім. В. Даля. Засвоєння курсу дозволить здобувачам визначати актуальність обраної наукової та галузевої проблематики відповідно до парадигми та проблем сучасної науки, обирати відповідні до галузі знань та тематики дослідження наукові методи, уникати академічного плагіату в наукових роботах, бути борцем за академічну доброчесність, поводитися відповідно до принципів Кодексу вченого України та Кодексу академічної етики СНУ ім. В. Даля.

Результати навчання:

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми гірництва державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових виданнях

РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та критичного аналізу, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН08. Вміти застосовувати знання основ аналізу та синтезу в різних предметних областях, критичного осмислення й розв'язання науково-

Передумови до початку вивчення:

дослідних проблем; розуміти філософські концепції наукового світогляду, роль науки, пояснювати її вплив на суспільні процеси. Знання з філософії та етики в обсязі бакалаврської, магістерської програми або рівня спеціаліст

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок проходження дослідницької практики здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

ЗК01. Здатність проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових та складних ідей.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері виробництва та технологій на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Структура курсу

№	Тема	Години (ЛК/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Основні положення філософії науки. Динаміка науки	6/0/4	Поняття науки. Статус науки. Основні критерії науковості. Форми наукового знання. Підходи до періодизації наукового знання. Переднаука. Класична наука. Некласична наука. Постнекласична наука. Постмодерн і філософія постмодерну	Участь в обговоренні; Індивідуальні завдання
2.	Загальна характеристика наукової теорії. Концепції істини в науковому пізнанні	4/0/2	Поняття наукової теорії та її структура. Стандартна концепція наукової теорії та практика наукових досліджень. Пізнавальний статус теорії. Функції теорії. Поняття «істина» в науковому пізнанні. Концепції наукової істини.	Участь в обговоренні; Індивідуальні завдання
3.	Метод і методологія наукової діяльності	4/0/4	Роль і місце метода в системі пізнавальної діяльності. Структура наукового метода. Генеза наукових методів. Класифікація наукових методів.	Участь в обговоренні; Індивідуальні завдання
4.	Академічна доброчесність та академічний плагіат	4/0/4	Поняття академічної доброчесності: історія, сучасний стан. Основні положення концепції академічної доброчесності. Поняття плагіату та академічного плагіату. Види академічного плагіату. Шляхи запобігання академічного плагіату.	Участь в обговоренні; Індивідуальні завдання
5.	Етика в науковій та професійній сфері	2/0/4	Поняття про мораль та етику. Мораль і право, мораль і звичай: спільне та відмінне. Сучасна етика. Сфери суспільного життя, цікаві з точки зору етики та етичного регулювання. Етика як наука та етика в науці. Професійна етика: основні положення.	Участь в обговоренні; Індивідуальні завдання
6.	Етичний кодекс вченого України: основні положення	2/0/4	Мета, завдання та принципи «Етичного кодексу вченого України». Етика наукових досліджень. Учений як автор. Учений як викладач. Учений як консультант чи експерт. Учений як громадянин. Кодекс академічної етики СНУ ім. В. Даля: основні положення.	Участь в обговоренні; Індивідуальні завдання

Рекомендована література

1. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 252 с.
2. Гончаренко С. Етика науки і етичний кодекс ученого // Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. 2011. Випуск 2. С. 3-12.
3. Гринів О. І. Філософія: курс лекцій для аспірантів. Львів : Тріада плюс, 2016. 364 с.
4. Добročесність та етика. Навчальний посібник URL : https://www.unodc.org/documents/e4j/IntegrityEthics/E4J_Integrity_and_Ethics_Teaching_Guide_final_UKR.pdf
5. Етичний кодекс вченого України. НАН України, 2009.
6. Закон України «Про авторське право та суміжні права» URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
7. Кодекс наукової етики / Всеукраїнська громадянська організація «Українська федерація вчених» // Наука і наукознавство, 2005. № 3. С. 31–37.
8. Кун Т. Структура наукових революцій. К.: Port-Royal, 2001. 228 с. URL : <http://litopys.org.ua/kuhn/kuhn.htm>
9. Навчальний посібник з курсу «Професійна етика вищої освіти» для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи». / А.П. Алексеєнко, К.І. Карпенко, Л.О. Гончаренко, В.В. Дейнека. Харків: ХНМУ, 2015. 77 с.
10. Філософія для аспірантів : конспекти : навч.-метод. вид. / за ред А. Синиці. Львів : Ліга-Прес, 2017. 90 с.
11. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової. К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. 255 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.) <http://www.psylib.kiev.ua>
2. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>
3. Електронна бібліотека «Платон. Філософія без меж» <https://platon.net/>
4. Вся нормативка з підготовки, захисту дисертації та публікації наукових статей: [http://sslslab.com.ua/Home/Post/51/vsya-normativka-z-p%D1%96dgotovki_-zaxistudisertac%D1%96%D1%97-ta-publ%D1%96kac%D1%96%D1%97-naukovixstatej-\(stanom-na-22-zhovtnya-2019-r\)?fbclid=IwAR1ydnAiwIvq6aK1MRMrxa307gqAlp9pbeXKJhdCm4715Jn446KbXLaTv0M](http://sslslab.com.ua/Home/Post/51/vsya-normativka-z-p%D1%96dgotovki_-zaxistudisertac%D1%96%D1%97-ta-publ%D1%96kac%D1%96%D1%97-naukovixstatej-(stanom-na-22-zhovtnya-2019-r)?fbclid=IwAR1ydnAiwIvq6aK1MRMrxa307gqAlp9pbeXKJhdCm4715Jn446KbXLaTv0M)
5. Українські матеріали та ресурси з академічної доброчесності: <https://www.skeptic.in.ua/integrity/>
6. Committee on Publication Ethics (COPE): <https://publicationethics.org/>

Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки та професійна етика» / Укл.: О.О.Смоліна. Сєверодонецьк: СНУ ім В. Даля. 2021. Електронне видання

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	30
Індивідуальні завдання	30
Залік	40
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань аспірант має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття здобувачі вищої освіти вчасно приходять до аудиторії або приєднуються до онлайн занять відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять аспіранти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань аспіранти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.